

STOWARZYSZENIE KSIĘGOWYCH W POLSCE

RADA NAUKOWA

ZESZYTY TOM 99 (155)
TEORETYCZNE
RACHUNKOWOŚCI

WARSZAWA 2018

Table of contents / Spis treści

Halina Waniak-Michalak, <i>Editorial</i> – Od Zespołu Redakcyjnego	7
Zdzisław Fedak, Anna Karmańska, <i>Accountancy in Poland in the period of centrally planned economy. A few comments from experience</i> – Rachunkowość w Polsce w okresie gospodarki centralnie planowanej. Kilka komentarzy opartych na doświadczeniu	9
Victor Fedosov, Tetiana Paientko, <i>Government financial accountability: key problems and main trends in post-communist countries</i> – Rozliczalność finansowa rządów: główne problemy i trendy w krajach postkomunistycznych	25
Wojciech A. Nowak, <i>Financial reporting in the light of the systems approach and social sciences methodology. The conceptual frameworks perspective</i> – Sprawozdawczość finansowa w świetle podejścia systemów i metodologii nauk społecznych. Perspektywa ram konceptualnych	41
Arleta Szadziewska, Ewa Spigarska, Ewa Majerowska, <i>The disclosure of non-financial information by stock-exchange-listed companies in Poland, in the light of the changes introduced by the Directive 2014/95/EU</i> – Dokonywanie ujawnień niefinansowych przez spółki giełdowe w Polsce w świetle zmian wprowadzonych dyrektywą 2014/95/UE	65
Piotr Staszkiwicz, Rumiana Górka, <i>The non-audit fee and the auditee's failure risk</i> – Pozostałe wynagrodzenie firmy audytorskiej a ryzyko bankructwa badanej jednostki	97
Anna Szychta, <i>Management accounting practices in developing countries since the 1990s: the case of Poland</i> – Praktyki rachunkowości zarządczej w krajach rozwijających się od lat 90. XX wieku na przykładzie Polski	119
Jeanette Thomsen, Elin Sundgaard, Lehte Alver, Jaan Alver, <i>Integration of accounting functions globally</i> – Integracja funkcji rachunkowości globalnie	149
Gábor Tóth, Zsuzsanna Széles, <i>Research on the accounting quality of public listed companies at the Budapest Stock Exchange</i> – Badanie jakości rachunkowości spółek giełdowych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Budapeszcie	165
Ewelina Zarzycka, Joanna Krasodomska, Michał Biernacki, <i>The perceived impact of accreditation on the quality of academic accounting education: students' perspective</i> – Postrzeżenie wpływu akredytacji na jakość kształcenia w obszarze rachunkowości z perspektywy studentów	187

Call for papers in English for the special issue of „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” in 2019: <i>Accounting and Behavioral Sciences – a successful marriage or an extravagant crusade?</i>	209
Instructions for authors	211

Accountancy in Poland in the period of the centrally planned economy. A few comments from experience

ZDZISŁAW FEDAK, ANNA KARMAŃSKA

Abstract

This article presents comments on selected aspects of the accounting law applicable in Poland in the period of the centrally planned economy. They were made based on the interview with Mr. Zdzisław Fedak, PhD, a participant of the works on the systemic solutions in accountancy in the People's Republic of Poland (PRL). He is currently trying to stimulate improvements in the Polish accountancy practice in the conditions of market economy. The basic reason for this publication is the need to fill the gap in the picture of the surroundings and unique characteristics of accountancy in Poland in the period of the non-market economy, while taking into account the expertise and experience of the people who knew well the reality of those times. This text is a part of the trend to document the history of accountancy by means of the research method known as oral history.

Streszczenie

Rachunkowość w Polsce w okresie gospodarki centralnie planowanej. Kilka komentarzy opartych na doświadczeniu

W tym artykule zaprezentowano komentarze do wybranych aspektów prawa bilansowego obowiązującego w Polsce w okresie gospodarki centralnie planowanej. Zostały one poczynione na podstawie wywiadu przeprowadzonego ze Zdzisławem Fedakiem, uczestnikiem prac nad rozwiązaniami systemowymi rachunkowości w Polskiej Rzeczpospolitej Ludowej (PRL), a obecnie animatorem doskonalenia polskiej praktyki rachunkowości w warunkach gospodarki rynkowej. Bezpośrednią przesłanką tej publikacji jest chęć przyczynienia się do wypełnienia luki w zakresie wiedzy o uwarunkowaniach i specyfice rachunkowości w Polsce z okresu gospodarki nierynkowej, z odwołaniem się do wiedzy i doświadczeń osób dobrze znających realia owych czasów. Tekst wpisuje się w nurt dokumentowania historii rachunkowości przy zastosowaniu metody badawczej znanej jako historia mówiona (*oral history*).

Government financial accountability: key problems and main trends in post-communist countries

VIKTOR FEDOSOV, TETIANA PAIENTKO

Abstract

The article deals with the problems of government financial accountability in post-communist countries. The purpose of the article is to justify the necessity of government financial accountability development, especially in post-communist countries. Several research methods were used. First of all, the positive economic approach was used to describe the main ideas of government financial accounting and accountability. Secondly, Worldwide Governance Indicators were used to prove the necessity of government financial accountability development in post-communist countries. Thirdly, by using an institutional analysis, the main problems in government financial accountability were discovered. Fourthly, ideas to improve government financial accountability were suggested. Those suggestions were developed, taking into account the specific problems of post-communist countries.

Government financial accounting in post-communist countries, such as Ukraine, Belarus, and Russia, significantly lags behind the demands of modern society, affecting all members and levels of the national economy. Overcoming this problem is common to almost all post-communist countries. Effective financial and economic information must meet basic quality characteristics – relevant, significant, objective, comprehensive, neutral, and without error. Post-communist countries which are not EU members must consider the important role of open financial information in the successful development of state and business spheres, increasing competitive advantage and attracting investors.

Streszczenie

Rozliczalność finansowa rządów: główne problemy i trendy w krajach postkomunistycznych

Artykuł porusza problematykę rządowej odpowiedzialności w krajach postkomunistycznych. Celem artykułu jest uzasadnienie konieczności rządowej odpowiedzialności, szczególnie w krajach postkomunistycznych. Zastosowano kilka metod badawczych. Po pierwsze, pozytywne podejście ekonomiczne zostało użyte do opisanego głównych idei rządowej odpowiedzialności. Po drugie, Światowe Wskaźniki Ładu Korporacyjnego posłużyły do wykazania konieczności rządowej rachunkowości finansowej i rozwoju odpowiedzialności w krajach postkomunistycznych. Po trzecie, dzięki analizie instytucjonalnej odkryto główne problemy z rachunkowością finansową rządu i rozliczalnością. Po czwarte, zasugerowano pomysły poprawy rządowej rachunkowości finansowej i odpowiedzialności. Sugestie te zostały opracowane z uwzględnieniem specyficznych problemów krajów postkomunistycznych. Rachunkowość finansowa rządu w krajach postkomunistycznych, takich jak Ukraina, Białoruś i Rosja, pozostaje znacznie w tyle za wymogami nowoczesnego społeczeństwa, dotykając wszystkich członków i poziomów gospodarki narodowej. Pokonanie tego problemu jest wspólne dla prawie wszystkich krajów postkomunistycznych. Skuteczne informacje finansowe i gospodarze muszą spełniać podstawowe cechy jakościowe – istotne, istotne, obiektywne, kompleksowe, neutralne, bezbłędne.

Kraje postkomunistyczne niebędące członkami UE muszą wziąć pod uwagę ważną rolę otwartych informacji finansowych w pomyślnym rozwoju państw i sfery biznesu, zwiększaniu przewagi konkurencyjnej i przyciąganiu inwestorów.

Financial reporting in the light of the systems approach and social sciences methodology. The conceptual frameworks perspective

WOJCIECH A. NOWAK

Abstract

The keynote topic of this paper encompasses the process of financial reporting seen as a research process in the sense of social sciences methodology, from the perspective of the systems approach. Attention is focused on the cognitive aspect of conceptual frameworks for financial reporting. The paper aims to examine whether a conceptual framework can be a theory for financial reporting. The research method is based on a foundational approach under the qualitative research method, encompassing descriptive and analytic approaches. There are two basic hypotheses: (a) a conceptual framework for financial reporting represents the systemic aspect of an economic entity and its social component, and (b) the conceptual framework for financial reporting defines an irreplaceable way of doing this, indicating that a unit of the medium of exchange (money) must be used for measurement purposes, as an adequate flow of the medium of exchange is essential to maintain openness of the system, and the usefulness of the representation for shaping that openness depends on the use of that particular unit of measurement. The aim has been successfully performed, and both hypotheses have been positively verified. This gives a new perspective on financial reporting and its conceptual framework, in scientific, social and economic terms.

Streszczenie

Sprawozdawczość finansowa w świetle podejścia systemów i metodologii nauk społecznych. Perspektywa ram konceptualnych

Zasadniczym tematem artykułu jest proces sprawozdawczości finansowej, ujmowany z perspektywy podejścia systemów jako proces badawczy w sensie metodologii nauk społecznych. Koncentracja następuje na kognitywnym aspekcie ram konceptualnych sprawozdawczości finansowej. W

artykule odkrywa się naukowy aspekt ram konceptualnych sprawozdawczości finansowej oraz określa ich głęboką rolę w systemach działania społecznego, realizujących procesy poznawcze i regulacyjne. Z poznawczego punktu widzenia autor artykułu zmierza do zbadania, czy ramy konceptualne mogą być teorią sprawozdawczości finansowej. Przyjęta metoda bazuje na podejściu fundamentalnym w ramach badań jakościowych, obejmując podejścia deskryptywne i analityczne. Sformułowano dwie hipotezy bazowe: (a) ramy konceptualne sprawozdawczości finansowej służą odwzorowaniu systemowego aspektu podmiotu gospodarującego oraz jego składnika społecznego, oraz (b) ramy konceptualne sprawozdawczości finansowej określają niezastępowalny sposób tegoż odwzorowania, wskazując, że dla celów pomiaru musi być użyta jednostka medium wymiany (pieniądz), jako że adekwatny przepływ medium wymiany (pieniądza) jest nieodzowny dla utrzymania otwartości systemu, zaś użyteczność odwzorowania dla kształtowania tej otwartości warunkowana jest zastosowaniem tej właśnie jednostki miary. Zamierzony cel został pomyślnie zrealizowany i obydwie hipotezy pozytywnie zweryfikowane. Daje to nową perspektywę spojrzenia na sprawozdawczość finansową i jej ramy konceptualne, zarówno w aspekcie naukowym, jak i społecznym oraz ekonomicznym.

The disclosure of non-financial information by stock-exchange-listed companies in Poland, in the light of the changes introduced by the Directive 2014/95/EU

ARLETA SZADZIEWSKA, EWA SPIGARSKA, EWA MAJEROWSKA

Abstract

Beginning in 2017, stock-exchange-listed companies in Poland have been obliged to publish non-financial information. This is due to the implementation of Directive 2014/95/EU in Polish law, which requires the disclosure of extended non-financial information on the part of specified large public-interest companies and capital groups. Taking the above into consideration, the aim of this article is to answer the following questions:

- 1) What is the state of the non-financial disclosures made by stock-exchange-listed companies in Poland?
- 2) What are the differences in reporting non-financial information by companies from various industries?
- 3) What factors affect the disclosure of non-financial information?

In total, 53 companies were researched. The results obtained indicate that the form of the disclosures varies. Most commonly, non-financial information was presented in management commentaries. The scope of the information presented was diverse. The most non-financial disclosures were made by companies from the chemical and the energy sectors. The following factors influenced the publication of this type of information: the entity's size, its market value and the industry to which a given company belongs. In contrast, no positive associations between the economic performance of a company and non-financial disclosure, nor between the financial leverage of a company and non-financial disclosure have been found, with the exception of companies from the low-profile sector. The studies involved content analysis and the Tobit regression model. Existing results of research on non-financial reporting made by stock-exchange-listed companies in Poland did not encompass the last reporting period prior to the introduction of the changes to the Act on Accounting. Therefore, the results obtained allow us to determine the degree of preparation on the part of the researched companies belonging to various sectors (of larger and smaller environmental nuisance).

Streszczenie

Dokonywanie ujawnień niefinansowych przez spółki giełdowe w Polsce w świetle zmian wprowadzonych dyrektywą 2014/95/UE

Od 2017 roku spółki giełdowe w Polsce są zobowiązane do publikowania informacji niefinansowych. Wynika to z wdrożenia do polskiego prawa dyrektywy 2014/95/UE, która wymaga ujawniania przez określone duże jednostki zainteresowania publicznego oraz grupy kapitałowe rozszerzonego zakresu informacji niefinansowych. Biorąc powyższe pod uwagę celem artykułu jest odpowiedź na następujące pytania:

- 1) Jaki jest stan dokonywanych ujawnień niefinansowych przez spółki giełdowe w Polsce?
- 2) Jakie istnieją różnice w raportowaniu informacji niefinansowych przez firmy z różnych branż?
- 3) Jakie czynniki wpływają na ujawnianie informacji niefinansowych?

Łącznie przebadano 53 spółki. Otrzymane rezultaty wskazują, że forma dokonywanych ujawnień jest różna. Najczęściej informacje niefinansowe prezentowane były w sprawozdaniach z zarządu. Zakres prezentowanych informacji też był zróżnicowany. Najwięcej ujawnień niefinansowych dokonywały firmy z branży chemicznej i energetycznej. Na publikowanie tego typu informacji wpływ miały następujące czynniki: rozmiary podmiotu, jego wartość rynkowa oraz branża do której należy. Natomiast nie stwierdzono występowania dodatnich zależności pomiędzy wynikami finansowymi a ujawnieniami niefinansowymi oraz pomiędzy dźwignią finansową a ujawnieniami niefinansowymi, z wyjątkiem firm należących do grupy o mniejszej uciążliwości dla środowiska. W badaniach wykorzystano analizę zawartości oraz model tobitowy. Dotychczas opublikowane rezultaty badań, dotyczące raportowania informacji niefinansowych przez spółki giełdowe funkcjonujące w Polsce, nie obejmowały ostatniego okresu sprawozdawczego przed wejściem w życie zmian do ustawy o rachunkowości. Dlatego też otrzymane rezultaty pozwalają ustalić stopień przygotowania analizowanych firm należących do różnych sektorów (o dużej i mniejszej uciążliwości dla środowiska) do nowych obowiązków sprawozdawczych.

The non-audit fee and the auditee's failure risk

PIOTR STASZKIEWICZ, RUMIANA GÓRSKA

Abstract

This paper examines whether the auditee's financial situation affects the auditor's non-audit fee and independence. Three sets of tests were used to address the issue. The first examines whether there are cross-border and intertemporal differences in relationships between non-audit fees and audit fees. The second tests whether there is a relationship between non-audit fees and report modification. The third addresses the relationships between audit fees and the auditee's financial situation. The results suggest a lack of coexistence of all three motives for the purchase of non-audit fee services, and substantial similarities of auditor and auditee behaviors across Poland and New Zealand. We documented the lack of a significant link between auditee failure risk and the quality of the audit report. Our findings indicate an operational rather than a strategic nature of non-audit services to incumbent clients.

Streszczenie

Pozostałe wynagrodzenie firmy audytorskiej a ryzyko bankructwa badanej jednostki

Artykuł koncentruje się na związku między sytuacją finansową badanej jednostki a pozostałym wynagrodzeniem i niezależnością firmy audytorskiej. Autorzy zastosowali trzy testy w przeprowadzonym badaniu. Najpierw przanalizowali związek wynagrodzenia za badanie i wynagrodzenia za pozostałe usługi nierewizyjne z perspektywy czasowo-przestrzennej. Drugi test dotyczy relacji między pozostałym wynagrodzeniem firm audytorskich a modyfikacją opinii biegłego rewidenta, trzeci zaś relacji między wynagrodzeniem a ryzykiem bankructwa. Wyniki badania wskazują na brak łącznego współistnienia wszystkich trzech motywów nabywania usług nierewizyjnych. Nie zidentyfikowano istotnego związku między ryzykiem upadłości klienta firmy audytorskiej a jakością badania. Wyniki wskazują na podobieństwo procesów zachodzących w Nowej Zelandii i w Polsce oraz na operacyjny charakter zakupu pozostałych usług rewizyjnych.

Management accounting practices in developing countries since the 1990s: the case of Poland

ANNA SZYCHTA

Abstract

The aim of this paper is to identify the type of management accounting (MA) practices used in business entities surveyed in Poland, and to recognize the direction and factors of changes in MA methods and tasks in the almost three decades of the dynamically developing market economy in Poland, after the change of the socio-political system at the turn of the 1980s and 1990s. The author answers several research questions based on a review of the previous literature and data obtained from three surveys conducted in 1999, 2005, and 2016. This study confirmed that the number of companies in Poland which have departments that carry out tasks in the area of MA/controllership has

increased steadily. The research indicates that operational MA methods dominated in enterprises between 2010–2015, just like in 2000–2005 and in the 1990s. It also found that in no more than 10% of the medium and large business entities which responded in 2016 are the methods of strategic MA used. In the first period of the development of the market economy in Poland, i.e., until 2004, many different economic and institutional factors influenced the introduction and change in MA practices, and in the next period, the respondents of the empirical studies pointed to economic factors as being more important. The paper contributes to the literature on the development of MA in Central and Eastern European countries on the example of Poland.

Streszczenie

Praktyki rachunkowości zarządczej w krajach rozwijających się od lat 90. XX wieku na przykładzie Polski

Celem artykułu jest identyfikacja rodzaju praktyk rachunkowości zarządczej stosowanych w badanych podmiotach gospodarczych w Polsce oraz rozpoznanie kierunku i czynników zmian metod i zadań rachunkowości zarządczej w ciągu prawie trzech dekad dynamicznie rozwijającej się gospodarki rynkowej, po zmianie ustroju społeczno-politycznego na przełomie lat 80. i 90. XX wieku. Autorka odpowiada na kilka pytań badawczych na podstawie przeglądu literatury przedmiotowej oraz danych uzyskanych z trzech badań ankietowych przeprowadzonych w roku 1999, 2005 i 2016. Badania te potwierdziły, że liczba firm w Polsce, które mają działy wykonujące zadania w obszarze rachunkowości zarządczej/controlingu, stale się zwiększa. Badania wskazują, że operacyjne metody rachunkowości zarządczej dominowały w przedsiębiorstwach w latach 2010–2015, podobnie jak w latach 2000–2005 oraz w latach 90. XX w., a nie więcej niż 10% średnich i dużych przedsiębiorstw, które wzięły udział w badaniu w 2016 roku, stosuje metody strategicznej rachunkowości zarządczej. W pierwszym okresie rozwoju gospodarki rynkowej w Polsce, tj. do 2004 roku, wiele różnych czynników ekonomicznych i instytucjonalnych wpłynęło na wprowadzenie i zmianę praktyk rachunkowości zarządczej, a w następnym okresie respondenci wskazywali na czynniki ekonomiczne jako na ważniejsze. Artykuł stanowi wkład w literaturę dotyczącą rozwoju rachunkowości zarządczej w krajach Europy Środkowej i Wschodniej na przykładzie Polski.

Integration of accounting functions globally

**JEANETTE THOMSEN, ELIN SUNDGAARD,
LEHTE ALVER, JAAN ALVER**

Abstract

This paper examines how Danish Headquarters (HQ) use different global integration modes to integrate one business function, i.e., the accounting function, of their Estonian subsidiaries. The study analyses the use of four specific integration modes: people, information, formalization, and centralization. 14 HQs in Denmark with corresponding Estonian subsidiaries were addressed with questionnaires eliciting their integration mode strategies. Prior to the HQ survey, the accounting functions in the corresponding subsidiaries had been interviewed regarding integration modes with the Danish HQ. The structure of accounting activities calls for the use of the formalization-based mode and the information-based mode, and therefore these modes were expected to be prevailing. The findings were consistent with our expectations, but also the centralization-based mode was extensively used. The people-based integration mode was not used extensively, but more than expected. Finally, coordination of the accounting function is not an emphasis of the HQ's. Control but not coordination is in contrast to earlier theory and findings on the relationships between HQs and their subsidiaries.

Streszczenie

Integracja funkcji rachunkowości globalnie

W artykule przedstawiono, w jaki sposób duńskie główne centrale przedsiębiorstw wykorzystują różne globalne tryby integracji w celu zintegrowania jednej funkcji biznesowej, tj. funkcji rachunkowości, ich estońskich filii. W artykule przeanalizowano wykorzystanie czterech konkretnych trybów integracji: ludzi, informacji, formalizacji i centralizacji. 14 głównych centrali z siedzibą w Danii, wraz z odpowiednimi estońskimi filiami, uwzględniono w badaniu, wykorzystując kwestionariusz ankietowy, pokazując ich strategie dotyczące trybu integracji. Przed badaniem ankietowym w centrali przeprowadzono wywiady z działami księgowymi w odpowiednich spółkach zależnych, które dotyczyły trybów integracji z duńskim zarządem głównym. Struktura działań księgowych wymaga

zastosowania trybu opartego na formalizacji i trybu opartego na informacji. Wyniki badania były zgodne z naszymi oczekiwaniami, ale także szeroko stosowano tryb centralizacji. Oparty na ludziach tryb integracji nie był intensywnie wykorzystywany, ale bardziej niż oczekiwano. Wreszcie, koordynacja funkcji rachunkowości nie jest punktem koncentracji centrali. Kontrola, ale nie koordynacja, pozostaje w przeciwieństwie do wcześniejszej teorii i ustaleń dotyczących relacji między centralami głównymi przedsiębiorstw a ich filiami.

Research on the accounting quality of public listed companies at the Budapest Stock Exchange

GÁBOR TÓTH, ZSUZSANNA SZÉLES

Abstract

The operation of a financial reporting system is very expensive. In all areas where costs arise, it is important to examine whether the benefits exceed the costs or not. The objectives of financial reporting in Hungary are specified by Act C of 2000 on Accounting (HLA). In this paper, we will show these objectives and the defined accounting principles, as well. With the help of previous research, we have reviewed how accounting quality is measured. The aim of this research is to examine the difference in accounting quality between the publicly listed and private companies in Hungary and develop an evaluation process that takes due account of the complexity of the topic. To this end, we studied the separate (non-consolidated) financial statements of 63 Hungarian companies during the period of 1998-2016. Forty-seven percent of the statements were disclosed by public companies and fifty-three percent were disclosed by private companies. The examined financial statements were prepared in accordance with the HLA. To evaluate the data, we examined accruals, timely loss recognition, the volatility of earnings, cash flow and earnings management towards target. To summarize the results, we developed an evaluation model which is based on the basic accounting principles and the above-mentioned methods. We found that publicly listed companies have higher accounting quality compared to private companies.

Streszczenie

Badanie jakości rachunkowości spółek giełdowych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Budapeszcie

System sprawozdawczości finansowej jest bardzo kosztowny. We wszystkich obszarach, w których powstają koszty, ważne jest oszacowanie, czy korzyści przewyższają koszty, czy też nie. Cele sprawozdawczości finansowej na Węgrzech reguluje ustawa C z 2000 roku o rachunkowości. W niniejszym opracowaniu zostaną one przedstawione oraz określone zasady rachunkowości. Na podstawie innych badań ustalono, w jaki sposób mierzona jest jakość rachunkowości. Celem tego badania jest wskazanie różnicy w jakości rachunkowości spółek notowanych na giełdzie i prywatnych przedsiębiorstwach na Węgrzech oraz opracowanie procesu oceny, uwzględniającego złożoność tematu. W tym celu zbadano jednostkowe (nieskonsolidowane) sprawozdania finansowe 63 węgierskich spółek w latach 1998–2016. 47 procent sprawozdań zostało sporządzonych przez spółki publiczne, a 53 procent przez spółki prywatne. Zbadane sprawozdania finansowe zostały sporządzone zgodnie z postanowieniami HLA. Aby ocenić pozyskane dane, zbadaliśmy rozliczenia międzyokresowe, terminowe rozpoznawanie strat, zmienność zysków, przepływ środków pieniężnych i zarządzanie zyskami pod kątem realizacji założonych celów. Aby podsumować wyniki, opracowano model ewaluacyjny, który opiera się na podstawowych zasadach rachunkowości i wymienionych metodach. Stwierdzono, że spółki notowane na giełdzie mają wyższą jakość rachunkowości w porównaniu ze spółkami prywatnymi.

The perceived impact of accreditation on the quality of academic accounting education: students' perspective

*EWELINA ZARZYCKA, JOANNA KRASODOMSKA,
MICHAŁ BIERNACKI*

Abstract

The last few years have been a period of intensive accreditation processes concerning accounting majors in Polish universities by institutions which confirm accounting qualifications. Our paper aims to investigate the quality of academic education in the context of ACCA accreditation from the perspective of a critical stakeholder group – students. The identification of their views contributes to the ongoing discussion surrounding the quality of accounting education, and how it relates to practice. The study is based on an online survey questionnaire. There was a total of 384 responses used in the study, provided by students of three leading Polish universities. We took into consideration the characteristics of our respondents such as gender, age, type of studies, and work experience. The multiple regression analysis allows us to conclude that accreditation is a factor that moderately influences the quality of accounting education. Students indicate the subject coverage and difficulties in preparing for accredited exams as highly important factors influencing the education quality. Accreditation and its impact on the quality of education are important and current issues; at the same time, these issues have not been addressed in academic research. The presented study is an attempt to fill the gap in the literature of this field, while also being relevant for practice. The results contribute to a better understanding of accreditation processes and students' expectations. They may also be useful to more successfully design and develop accounting curricula at higher education institutions which have already been accredited or are considering such a possibility.

Streszczenie

Postrzeżenie wpływu akredytacji na jakość kształcenia w obszarze rachunkowości z perspektywy studentów

Ostatnie lata to okres wzmożonych procesów akredytacji kierunków związanych z rachunkowością w uczelniach wyższych w Polsce przez instytucje certyfikujące zawód księgowego. Celem artykułu jest ocena jakości nauczania rachunkowości w kontekście akredytacji ACCA z punktu widzenia ich najważniejszych interesariuszy – studentów. Identyfikacja poglądów badanej grupy stanowi ważny głos w dyskusji na temat jakości kształcenia w obszarze rachunkowości oraz jej związków z praktyką. W badaniach wykorzystano kwestionariusz ankiety online. Objęto nimi 384 studentów trzech wiodących uczelni publicznych. W badaniach wzięto pod uwagę takie cechy jak: płeć, wiek, rodzaj studiów, doświadczenie zawodowe. Przeprowadzona analiza regresji pozwoliła stwierdzić, że akredytacja umiarkowanie wpływa na jakość kształcenia w zakresie rachunkowości. Studenci wskazali zmiany w zakresie wiedzy przekazywanej na zajęciach w związku z procesem akredytacji kierunków oraz trudności związane z przygotowaniem się do akredytowanych egzaminów jako istotne czynniki wpływające na jakość edukacji. Akredytacja i jej wpływ na jakość kształcenia to problem ważny i aktualny, a jednocześnie nie podejmowany w pracach naukowych. Przeprowadzone przez autorów badania stanowią próbę wypełnienia luki badawczej w tym zakresie, są także istotne dla praktyki. Ich wyniki mogą bowiem przyczynić się do lepszego zrozumienia procesów akredytacji i oczekiwań studentów w tym względzie, jak również mogą być pomocne w opracowywaniu planów studiów dla uczelni wyższych.